

BOSNA I HERCEGOVINA  
VIJEĆE MINISTARA  
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE



БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА  
САВЈЕТ МИНИСТАРА  
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA  
COUNCIL OF MINISTERS  
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

**INFORMACIJA**  
**o kretanju makroekonomskih pokazatelja**  
**za period januar/siječanj-decembar/prosinac 2010. godine**

**Sarajevo, februar/veljača 2011. godine**

## Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	5
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i> .....	5
1.2. <i>Tržište rada BiH</i> .....	5
2. Javne finansije.....	7
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i> .....	7
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i> .....	7
2.3. <i>Izvršenje budžeta entitetskih Vlada</i> .....	8
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	8
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i> .....	8
3.2. <i>Monetarni agregati</i> .....	9
3.3. <i>Prosječna obavezna rezerva</i> .....	10
3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i> .....	11
3.5. <i>Depoziti</i> .....	12
3.6. <i>Kredit</i> .....	13
3.7. <i>Berze</i> .....	14
4. Vanjski sektor.....	15
5. Strane direktne investicije.....	16

## Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

\* \* \*

Početak oporavka evropske ekonomije u 2010. se tek djelomično odrazio na BiH ekonomiju koja je najvjerojatnije stagnirala uprkos početku oporavka izvoza. To je prema kratkoročnim indikatorima bio rezultat neznatnog porasta domaće tražnje i uvoza s jedne, te porasta izvoza s druge strane. Naime, iako su negativni trendovi na tržištu rada zajedno sa padom novčanih priliva iz inostranstva doveli do pada raspoloživog dohodka domaćinstava, privatna potrošnja je najvjerojatnije stagnirala tokom 2010. U isto vrijeme, porast javnih prihoda je rezultirao porastom javne potrošnje tako da je obzirom na stagnaciju privatne potrošnje ukupna finalna potrošnja zabilježila skromni porast. Pored toga, problemi u finansiranju, te povećana rizičnost investicija su rezultirali nastavkom prošlogodišnjeg pada investicija. Ovakav pad domaće tražnje je neminovno doveo do realnog pada uvoza koji čak ni uz djelomičan oporavak izvoza nije bio dovoljan da nadjača negativan efekat domaće tražnje. U prilog neznatnom porastu ekonomske aktivnosti takođe govore i indikatori iz realnog sektora. Naime, na kraju 2010. je zabilježen tek blagi porast industrijske proizvodnje (1,6%), pad građevinskih radova (od približno 15%), stagnacija maloprodaje u realnom smislu, te određeni porast turizma i ugostiteljstva.

Pad finalne potrošnje u je bio rezultat stagnacije privatne uz skroman porast javne potrošnje. Osnovni razlozi za to su bili smanjenje raspoloživog dohodka domaćinstava i skroman porast javnih prihoda. Pad raspoloživog dohodka je prije svega bio rezultat negativnih trendova na tržištu rada, ali takođe i nastavka prošlogodišnjeg snažnog smanjenja novčanih priliva građana iz inostranstva. Pored toga, rast potrošačkih cijena u 2010. je nakon deflacije u prethodnoj godini umanjio kupovnu moć i onako reduciranog raspoloživog dohodka, dok je smanjena kreditna aktivnost banaka dodatno ugrozila finansiranje privatne potrošnje. Skroman porast domaće proizvodnje i uvoza potrošačkih dobara, te prometa u maloprodaji ukazuju da je snažan pad raspoloživog dohodka bio praćen stagnacijom privatne potrošnje tako da je štednja sektora domaćinstava najvjerojatnije neznatno smanjena u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, preliminarni podaci o konsolidovanim budžetima BiH ukazuju na blag nominalni i realni porast javne potrošnje.

Recesijom izazvan snažan dvocifreni pad investicija iz 2009. godine je nastavljen u 2010. i to skoro nepromjenjenim intenzitetom. Ovakav pad je rezultat smanjenja kako privatnih tako i javnih investicija. Kao glavni uzroci se pripisuju slabi poslovni rezultati preduzeća u protekle skoro dvije godine, povećani rizici investiranja obzirom na pad i spori oporavak izvozne tražnje, te skroman porast javnih prihoda. Finansiranje privatnih investicija je dodatno otežano uslijed reducirane dostupnosti bankarskih kredita, te pada direktnih stranih ulaganja koji prisutni skoro od samog početka svjetske finansijske krize.

Negativna štednja preduzeća, domaćinstava i vlade su doveli do kakvog takvog smanjenja bruto nacionalne štednje u 2010. Uprkos tome, znatno snažniji pad investicija je, kroz pad uvoza opreme, umanjio deficit tekućeg računa u poređenju sa prethodnom godinom. Pad deficita tekućeg računa karakteriše prije svega značajan pad vanjsktrgovinskog deficita roba od 4,4%, praćenog dvocifrenom stopom pada priliva po osnovu dohodaka, te sve skromnijim opadanjem tekućih transfera. Pad

robnog deficita bio rezultat snažnog porasta vrijednosti robnog izvoza od 28,3% i skromnog porasta uvoza od 10,2. Ipak, imajući u vidu ogroman skok cijena energenata i metala, a djelomično i hrane, te dominantnu ulogu ovih kategorija u ukupnom porastu izvoza i uvoza, realni rast robnog izvoza se najvjerojatnije kretao između 5-10% dok je uvoz zabilježio realni pad od 3-5%. Tako je brži oporavak izvoza u odnosu na uvoz doveo do pozitivnog doprinosa vanjskog sektora ukupnom ekonomskom rastu 2010 godine.

Nastavak oporavka prije svega EU ekonomije bi u skorijoj budućnosti mogao dodatno ojačati tražnju za BiH izvozom i na taj način još više ojačati postojeće trendove početka ekonomskog oporavka u BiH.

## 1. Realni sektor

### 1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Nakon prošlogodišnje ekonomske krize industrijska proizvodnja u BiH prilično se stabilizirala iako oporavak još uvijek nije na nivou zemalja EU. U poređenju sa prethodnom godinom industrijska proizvodnja u BiH tokom 2010. godine bilježi povećanje fizičkog obima proizvodnje od 1,6%. Posmatrano po entitetima rast industrijske proizvodnje bio je dosta izraženiji i iznosio je 4,2% u FBiH, odnosno 5% u RS-u u odnosu na prethodnu godinu.<sup>1</sup> Trend oporavka industrijske proizvodnje dosta je evidentniji ako se posmatraju posljednji raspoloživi statistički podaci na mjesečnom nivou. Tako je BiH industrijska proizvodnja u decembru 2010. povećana za 8,7% u odnosu na decembar prošle godine. S druge strane podaci po entitetima su dosta ohrabrujući tako da su stope rasta industrijske proizvodnje u odnosu na isti mjesec prethodne godine iznosile preko 10%. Rast industrijske proizvodnje u decembru ove godine u FBiH iznosio 12,7%, dok je stopa rasta u RS-u iznosila 14,1% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

#### Indeksi industrijske proizvodnje u BiH tokom 2010. godine

Indeksi g/g		2007	2008	2009	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan-Dec
					2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010
Industrijska proizvodnja	FBiH	108,6	107,9	88,4	100,1	103,5	102,5	102,6	104	96,7	96,7	101	104,3	108,6	112,3	112,7	104,2
	RS	101,4	116,8	119	111	101,8	105,8	111,0	112	101,5	88,5	106	103	97,3	111,6	114,1	105
fizički obim	BiH	-	-	96,7	99,5	99,5	104,3	102,7	105	95,7	95,3	107	98,8	99,9	102	108,7	101,6

Izvor: BHAS, FZZS FBiH, RZSRS

### 1.2. Tržište rada BiH

Ukupna radna snaga u BiH je u periodu I-XI 2010. godine uvećana za 0,9% što je direktno posljedica povećanja broja nezaposlenih lica u BiH. Prosječan broj zaposlenih lica u BiH se u pomenutom periodu smanjio za 1,4% i iznosio 678,6 hiljada lica. Smanjenje broja zaposlenih lica je posljedica otpuštanja radnika naročito u kategorijama prerađivačke industrije (5%) i građevinarstva (8%) koji su naročito bili pogođeni padom ekonomske aktivnosti. Time je stopa nezaposlenosti u BiH u novembru 2010. godine iznosila 43,1%. Stanje na evidenciji biroa za zapošljavanje BiH je i dalje nezadovoljavajuće. Prosječan broj nezaposlenih lica u BiH je u 2010. godini uvećan za 3,9% i iznosio je 516,9 hiljada lica.

U domenu plata u BiH nije bilo velikih promjena u odnosu na oktobar 2010. godine. Prosječna nominalna neto plata u BiH je u periodu I-XI 2010. godine iznosila 796 KM i veća je za 0,9% pri godišnjem poređenju. S druge strane, realna neto plata u BiH je imala negativan rast, odnosno pod uticajem inflacije u BiH bila je manja za 1,1% u pomenutom periodu. Dok se prosječan broj penzionera u BiH uvećao za 4,2%, prosječna penzija u BiH u 2010. godini je iznosila 333<sup>2</sup> KM i manja je u nominalnom iznosu za 1%, odnosno 3% u realnom iznosu u odnosu na prosječnu penziju iz 2009. godine.

<sup>1</sup> Podaci Agencije za statistiku BiH i entitetskih zavoda za statistiku se razlikuju se zbog neusklađenosti metodologija prilikom obračunavanja indeksa industrijske proizvodnje.

<sup>2</sup> Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od BH entiteta u ukupnom broju penzionera.

**Osnovni indikatori na tržištu rada BiH:**

	<b>Broj zaposlenih lica u BiH</b>	<b>Stopa rasta (g/g)</b>
I 2010.	678.704	-2,7%
II 2010.	677.084	-2,8%
III 2010.	676.358	-2,5%
IV 2010.	676.802	-2,5%
V 2010.	677.221	-2,5%
VI 2010.	676.997	-2,4%
VII 2010.	677.290	-2,1%
VIII 2010.	675.999	-1,9%
IX 2010.	680.135	-1,4%
X 2010.	681.332	2,2%
XI 2010.	686.434	3,1%
I-XI 2010.	678.578	-1,4%
	<b>Broj nezaposlenih lica u BiH</b>	<b>Stopa rasta (g/g)</b>
I 2010.	516.121	5,7%
II 2010.	519.462	5,6%
III 2010.	519.207	5,2%
IV 2010.	515.685	4,6%
V 2010.	512.243	4,4%
VI 2010.	512.153	4,0%
VII 2010.	516.262	3,9%
VIII 2010.	517.508	3,4%
IX 2010.	517.062	2,9%
X 2010.	517.014	2,6%
XI 2010.	519.018	2,5%
XII 2010.	522.052	2,2%
I-XII 2010.	516.964	3,9%
	<b>Prosječna neto plata u BiH (KM)</b>	<b>Stopa rasta (g/g)</b>
I 2010.	789	0,7%
II 2010.	782	-1,0%
III 2010.	798	0,9%
IV 2010.	799	0,7%
V 2010.	795	1,1%
VI 2010.	798	0,7%
VII 2010.	799	0,8%
VIII 2010.	800	1,9%
IX 2010.	800	1,9%
X 2010.	795	0,8%
XI 2010.	805	1,8%
I-XII 2010.	796	0,9%
	<b>Prosječna penzija u BiH (KM)</b>	<b>Stopa rasta (g/g)</b>
I 2010.	334,0	-1,3%
II 2010.	333,7	-1,5%
III 2010.	333,6	-1,4%
IV 2010.	332,8	-1,3%
V 2010.	333,4	-1,3%
VI 2010.	333,1	-1,3%
VII 2010.	332,2	-1,0%
VIII 2010.	332,2	-0,8%
IX 2010.	331,9	-0,9%
X 2010.	331,9	-0,2%
XI 2010.	331,0	-0,6%
XII 2010.	331,6	-0,8%
I-XII 2010.	332,6	-1,0%

## 2. Javne finansije

### 2.1. Indirektni porezi u BiH

U 2010. godini prikupljeno je preko 4,4 miliona KM prihoda od indirektnih poreza, što u poređenju sa prethodnom godinom predstavlja rast od 6%. U pozadini ovog rasta stoji porast prihoda od akciza, poreza na dodatnu vrijednost i putarina te pad prihoda od carina. Prihodi od akciza u posmatranom periodu bilježe rast od 17,5%, čime je nastavljen pozitivan trend uzrokovan harmonizacijom sa Evropskom unijom i usaglašavanjem modela i visine akciza sa zemljama u okruženju. U posmatranom vremenskom okviru, prihodi od PDV-a u 2010. godini u odnosu na prethodu godinu bilježe rast od 2,8%. Prihodi od putarina takođe bilježe rast od 22,7%. Kao što je već pomenuto, prihodi od carina s druge strane pad od 12,9%.

(u milionima KM za period januar-decembar)

Indirektni porezi	2009	2010	Trend
Carine	347	302	-12,9%
Akcize	997	1.172	17,5%
PDV	2.836	2.915	2,8%
Putarine	250	307	22,7%
<b>Ukupno</b>	<b>4.430</b>	<b>4.696</b>	<b>6%</b>

### 2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Ukupni prihodi od direktnih poreza u periodu januar-septembar 2010. godine na nivou BiH bilježe pad od 4%. Prihodi po ovom osnovu su u FBiH rasli za 1,9%, dok RS bilježi pad prihoda od direktnih poreza za 12,1% za posmatrano razdoblje. U FBiH je evidentiran rast prihoda od doprinosa za 5,9%, dok je u RS evidentiran pad po ovom osnovu od 1%. Ukupnih prihoda, evidentirani kod entitetskih poreskih uprava, koji pored direktnih poreza i doprinosa, uključuju i ostale takse, kazne i naknade bilježe rast od 5,5 % u FBiH i pad od 3,5% u RS.

(u milionima KM)

Naziv prihoda	FBiH (januar-septembar)			RS (januar-septembar)		
	2009	2010	%	2009	2010	%
<b>Direktni porezi</b>	<b>382,3</b>	<b>389,7</b>	<b>1,9%</b>	<b>282,4</b>	<b>248,2</b>	<b>-12,1%</b>
Porez na platu	191,5	196,7	2,7%	94,6	93,3	-1,4%
Porez na dobit	122,2	138,5	13,3%	114,6	93,3	-18,5%
Porezi građana	65,8	51,8	-21,2%	37,7	38,4	2,0%
Ostali porezi	2,8	2,8	-1,3%	35,6	23,2	-34,9%
<b>Ostale takse, kazne i naknade</b>	<b>241,0</b>	<b>260,6</b>	<b>8,1%</b>	<b>209,4</b>	<b>205,0</b>	<b>-2,1%</b>
<b>Doprinosi</b>	<b>1.745,0</b>	<b>1.847,4</b>	<b>5,9%</b>	<b>866,3</b>	<b>857,9</b>	<b>-1,0%</b>
PIO	982,5	1.025,1	4,3%	459,1	458,7	-0,1%
Zdravstvo	682,8	739,2	8,3%	354,2	345,3	-2,5%
Nezaposleni	79,7	83,1	4,3%	17,8	17,6	-0,9%
Dječija zaštita	-	-	-	34,7	34,4	-0,6%
Zapošljavanje invalida	-	-	-	0,6	1,8	-
<b>Ukupno (direktni porezi + ostale takse, kazne i naknade + doprinosi)</b>	<b>2.368,3</b>	<b>2.497,7</b>	<b>5,5%</b>	<b>1.358,1</b>	<b>1.311,1</b>	<b>-3,5%</b>

### 2.3. Izvršenje budžeta entitetskih Vlada

Budžetski prihodi Federacije BiH na devetomjesečnom nivou u 2010. godine u odnosu na isti period prethodne godine bilježe rast od 8,2%. S druge strane, rashodi za posmatrano razdoblje bilježe rast od 5,8 %. Na drugoj strani, prihodi u budžetu Republike Srpske su za posmatrano razdoblje u 2010. godini za 5,7% viši za 2,2% u odnosu na 2009. godinu. Rashodi istovremeno bilježe rast od 21,4%%.

(u milionima KM za period januar-septembar)

Federacija BiH	2009	2010	%
<b>Prihodi</b>	934,09	1.010,35	8,2%
Porezni prihodi	739,29	865,96	17,1%
Neporezni prihodi	194,81	144,39	-25,9%
<b>Rashodi</b>	1.068,82	1.130,74	5,8%
Plaće i naknade	142,82	127,44	-10,8%
Materijal i usluge	39,45	55,62	41,0%
Tekući transferi	558,06	737,89	32,2%

(u milionima KM za period januar-septembar)

Republika Srpska	2009	2010	%
<b>Prihodi</b>	978,60	1.034,40	5,7%
Porezni prihodi	213,16	182,90	-14,2%
Neporezni prihodi	124,84	130,10	4,2%
<b>Rashodi</b>	1.042,81	1.266,00	21,4%
Plaće i naknade	455,29	458,90	0,8%
Materijal i usluge	66,59	49,90	-25,1%
Subvencije i transferi	431,34	237,20	-45,0%

## 3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

### 3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Uticaj globalnih cijena hrane i nafte na rast bh. cijena se odražava naročito u drugoj polovini 2010. godine. Prosječna godišnja inflacija u BiH je iznosila 2,1%, dok je u decembru 2010. godine zabilježen rast cijena od 3,1% g/g (tabela ispod). Iako su cijene hrane u posljednjem kvartalu posmatrane godine bile nešto veće (2,5% g/g), ipak je prosječna godišnja cijena hrane i bezalkoholnih pića smanjena za 0,7% zahvaljujući snažnijem smanjenju cijena ove kategorije u prvoj polovini godine. Cijene u kategoriji stanovanja i energenata su u prosjeku 2010. godine bile veće za 3,1%, dok su cijene u kategoriji transporta bile veće za 7,1% u isom periodu. U EU 27 prosječna godišnja inflacija u 2010. godini iznosi 2,1%.

CPI - BiH	g/g
I 2010.	101,4
II 2010.	101,7
III 2010.	101,9
IV 2010.	102,4
V 2010.	102,6
VI 2010.	102,5
VII 2010.	101,8
VIII 2010.	101,7
IX 2010.	101,9
X 2010.	102,2
XI 2010.	102,3
XII 2010.	103,1
I-XII 2010.	102,1



### 3.2 Monetarni agregati

Na kraju decembra mjeseca, ukupna novčana masa M2 dostiže nivo od skoro 13, 7 milijardi KM. U odnosu na isti period prethodne godine bilježi povećanje od 7,4 %. Međutim, u poređenju sa prethodnim mjesecom bilježi se stagnacija ovog monetarnog agregata. Bitno je možda istaći da na kraju godine na godišnjem nivou svi depoziti koji ulaze u sastav novčane mase, a time i M1 i QM bilježe pozitivne stope rasta. Detaljnije se može vidjeti u tabeli ispod.

U milionima KM

Period	Gotovi na izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Ostali depoziti po viđenju kod monetarnih vlasti	Rezervni novac (MO)	Gotovi na izvan banaka	Depoziti po viđenju u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Oročeni i štedni depoziti u domaćoj valuti	Depoziti po viđenju u stranoj valuti	Oročeni i štedni depoziti u stranoj valuti	Kvazi novac (QM)	Monetarni agregati; M2 (M1+QM)
Jan-10	2.275,5	3.162,3	4,9	5.442,7	2.002,0	3.875,5	5.877,5	1.777,4	1.398,2	3.931,1	7.106,7	12.984,2
Feb-10	2.269,6	3.176,2	4,3	5.450,1	2.006,0	3.846,1	5.852,1	1.791,9	1.424,9	3.967,7	7.184,5	13.036,6
Mar-10	2.254,9	3.319,1	3,8	5.577,8	1.974,6	3.907,5	5.882,1	1.774,0	1.572,0	3.992,2	7.338,2	13.220,3
Apr-10	2.269,5	3.289,2	5,0	5.563,7	2.005,0	4.008,0	6.013,0	1.714,3	1.667,2	3.986,9	7.368,4	13.381,4
Maj-10	2.278,0	3.250,5	4,5	5.533,0	1.980,8	4.064,4	6.045,2	1.700,6	1.634,4	4.037,0	7.372,0	13.417,2
Jun-10	2.286,5	3.082,3	7,1	5.375,9	1.989,6	3.871,9	5.861,5	1.789,2	1.684,5	4.086,4	7.560,1	13.421,6
Jul-10	2.348,1	3.179,9	7,0	5.535,0	2.072,9	4.017,5	6.090,4	1.807,4	1.636,3	4.037,9	7.481,6	13.572,0
Avg-10	2.367,8	3.426,7	5,7	5.500,2	2.064,7	4.114,2	6.178,9	1.822,1	1.683,8	4.134,6	7.640,5	13.819,4
Sep-10	2.407,4	3.273,3	7,6	5.688,3	2.109,1	4.005,2	6.114,3	1.826,0	1.620,5	4.052,9	7.499,4	13.613,7
Okt-10	2.427,0	3.416,9	6,6	5.850,5	2.144,1	4.073,5	6.217,6	1.873,3	1.617,5	4.065,1	7.555,9	13.773,5
Nov-10	2.442,2	3.448,1	7,8	5.898,1	2.115,0	4.095,4	6.210,4	1.916,0	1.684,4	4.058,3	7.658,7	13.869,1
Dec-10	2.497,5	3.393,5	8,7	5.899,7	2.210,1	4.132,8	6.342,9	1.782,4	1.635,6	4.107,1	7.525,1	13.868,0
stope rasta g/g u %												
Jan-10	-4,6%	1,2%	-22,2%	-1,3%	-3,9%	6,3%	2,6%	-1,6%	-6,8%	12,0%	4,2%	3,5%
Feb-10	-3,2%	3,2%	-25,9%	0,4%	-2,6%	6,9%	3,4%	1,8%	-5,8%	11,6%	5,2%	4,4%
Mar-10	-2,7%	10,9%	-41,5%	4,9%	-2,0%	10,2%	5,8%	0,7%	7,1%	10,4%	7,2%	6,6%
Apr-10	-3,9%	10,6%	-62,1%	4,0%	-4,6%	17,0%	8,8%	-2,9%	14,2%	10,0%	7,5%	8,1%
Maj-10	-2,1%	15,4%	-29,7%	7,5%	-1,6%	13,7%	8,2%	-2,3%	12,4%	11,3%	8,1%	8,1%
Jun-10	-0,8%	9,7%	-15,5%	4,9%	0,2%	7,0%	4,6%	5,9%	17,7%	11,8%	11,6%	8,4%
Jul-10	1,5%	-3,1%	89,2%	-1,2%	2,0%	12,6%	8,7%	5,6%	12,2%	9,2%	8,9%	8,8%
Avg-10	3,5%	1,2%	50,0%	2,1%	3,4%	11,0%	8,4%	6,0%	13,1%	11,3%	10,4%	9,5%
Sep-10	6,0%	0,9%	68,9%	3,0%	6,6%	8,8%	8,0%	5,4%	10,5%	7,1%	7,4%	7,7%
Okt-10	8,5%	11,7%	-18,5%	10,3%	8,9%	12,0%	10,9%	6,2%	13,4%	5,3%	7,1%	8,8%
Nov-10	8,4%	18,9%	66,0%	14,4%	8,2%	13,4%	11,6%	8,0%	19,2%	4,4%	8,3%	9,7%
Dec-10	10,1%	0,5%	45,0%	4,4%	10,0%	6,5%	7,7%	5,4%	13,5%	5,6%	7,2%	7,4%
stope rasta m/m u %												
Jan-10	0,3%	-6,3%	-18,3%	-3,6%	-0,4%	-0,1%	-0,2%	-0,3%	-3,0%	1,1%	-0,1%	-0,1%
Feb-10	-0,3%	0,4%	-12,2%	0,1%	0,2%	-0,8%	-0,4%	0,8%	1,9%	0,9%	1,1%	0,4%
Mar-10	-0,6%	4,5%	-11,6%	2,3%	-1,6%	1,6%	0,5%	-1,0%	10,3%	0,6%	2,1%	1,4%
Apr-10	0,6%	-0,9%	31,6%	-0,3%	1,5%	2,6%	2,2%	-3,4%	6,1%	-0,1%	0,4%	1,2%
Maj-10	0,4%	-1,2%	-10,0%	-0,6%	-1,2%	1,4%	0,5%	-0,8%	-2,0%	1,3%	0,0%	0,3%
Jun-10	0,4%	-5,2%	57,8%	-2,8%	0,4%	-4,7%	-3,0%	5,2%	3,1%	1,2%	2,6%	0,0%
Jul-10	2,7%	3,2%	-1,4%	3,0%	4,2%	3,8%	3,9%	1,0%	-2,9%	-1,2%	-1,0%	1,1%
Avg-10	0,8%	7,8%	-18,6%	4,8%	-0,4%	2,4%	1,5%	0,8%	2,9%	2,4%	2,1%	1,8%
Sep-10	1,7%	-4,5%	33,3%	-1,9%	2,2%	-2,6%	-1,0%	0,2%	-3,8%	-2,0%	-1,8%	-1,5%
Okt-10	0,8%	4,4%	-13,2%	2,9%	1,7%	1,7%	1,7%	2,6%	-0,2%	0,3%	0,8%	1,2%
Nov-10	0,6%	0,9%	18,2%	0,8%	-1,4%	0,5%	-0,1%	2,3%	4,1%	-0,2%	1,4%	0,7%
Dec-10	2,3%	-1,6%	11,5%	0,0%	4,5%	0,9%	2,1%	1,2%	-2,9%	1,2%	0,3%	1,1%
prosječni rast za dvanaest mjeseci g/g u %												
2009	-3,3%	-14,0%	1,6%	-10,0%	-5,6%	-7,0%	-6,6%	3,5%	-6,9%	7,6%	3,1%	-1,6%
2010	1,7%	6,8%	8,6%	4,5%	2,0%	10,4%	7,4%	0,9%	10,1%	9,2%	7,3%	7,3%
prosječni rast za dvanaest mjeseci m/m u %												
2009	-1,0%	0,9%	8,6%	0,0%	-1,1%	0,5%	-0,1%	0,1%	-0,4%	1,0%	0,5%	0,2%
2010	0,8%	0,1%	5,6%	0,4%	0,8%	0,6%	0,6%	0,5%	1,1%	0,5%	0,6%	0,6%

Izvor: CBBiH

### 3.3 Prosječna obavezna rezerva

Na kraju posmatrane godine osnovica za obračun obavezne rezerve (OR) je nastavila da se smanjuje u odnosu na isti period prethodne godine. Na kraju posmatranog mjeseca tekuće godine dostigla je nivo od oko 15,4 milijardi KM i zabilježila smanjenje od 1,7% g/g. Tokom posmatranog mjeseca ukupna sredstva koja banke drže na svojim računima kod CB, a po osnovu OR bilježe i dalje pozitivnu stopu u odnosu na isti period prethodne godine. U skladu sa povećanjem sredstava na računu kod CB, i višak sredstava po osnovu OR bilježi značajnije povećanje od 23,4% g/g. Detaljniji prikaz se nalazi u tabeli ispod.

U milionima KM

Period	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Ukupna sredstva za održavanje obavezne rezerve	Razlika	Prosječna stopa obavezne rezerve	Stopa obavezne rezerve
Jan-10	15.764,6	1.623,9	3.203,2	3.203,2	1.579,2	20%	10%
Feb-10	15.688,3	1.613,4	3.086,2	3.086,2	1.472,8	20%	10%
Mar-10	15.649,5	1.604,4	3.024,7	3.024,7	1.420,3	19%	10%
Apr-10	15.790,4	1.630,7	3.144,5	3.144,5	1.513,8	20%	10%
Maj-10	15.873,7	1.645,8	3.096,2	3.096,2	1.450,4	20%	10%
Jun-10	15.788,5	1.644,2	3.041,8	3.041,8	1.397,6	19%	10%
Jul-10	15.524,7	1.622,4	3.036,9	3.036,9	1.414,5	20%	10%
Avg-10	15.448,7	1.618,1	3.149,6	3.149,6	1.531,5	20%	10%
Sep-10	15.572,8	1.634,2	3.233,5	3.233,5	1.599,3	21%	10%
Okt-10	15.354,8	1.607,8	3.231,0	3.231,0	1.623,2	21%	10%
Nov-10	15.504,4	1.627,9	3.302,3	3.302,3	1.674,4	21%	10%
Dec-10	15.454,0	1.626,0	3.307,7	3.307,7	1.681,7	21%	10%
<b>stope rasta u g/g u %</b>							
Jan-10	-7,8%	-20,7%	1,9%	1,9%	44,1%		
Feb-10	-7,8%	-20,7%	0,9%	0,9%	43,8%		
Mar-10	-7,4%	-20,3%	1,1%	1,1%	45,3%		
Apr-10	-5,0%	-17,5%	7,5%	7,5%	59,4%		
Maj-10	-0,3%	0,2%	7,2%	7,2%	16,3%		
Jun-10	0,4%	2,2%	9,8%	9,8%	20,5%		
Jul-10	-0,9%	1,4%	5,8%	5,8%	11,3%		
Avg-10	-3,4%	-1,5%	-3,3%	-3,3%	-5,1%		
Sep-10	-2,9%	-0,6%	-0,9%	-0,9%	-1,2%		
Okt-10	-3,3%	-1,1%	5,7%	5,7%	13,5%		
Nov-10	-1,7%	1,0%	12,7%	12,7%	26,8%		
Dec-10	-1,7%	1,3%	11,4%	11,4%	23,4%		
<b>stope rasta u m/m u %</b>							
Jan-10	0,3%	1,1%	7,9%	7,9%	15,9%		
Feb-10	-0,5%	-0,6%	-3,7%	-3,7%	-6,7%		
Mar-10	-0,2%	-0,6%	-2,0%	-2,0%	-3,6%		
Apr-10	0,9%	1,6%	4,0%	4,0%	6,6%		
Maj-10	0,5%	0,9%	-1,5%	-1,5%	-4,2%		
Jun-10	-0,5%	-0,1%	-1,8%	-1,8%	-3,6%		
Jul-10	-1,7%	-1,3%	-0,2%	-0,2%	1,2%		
Avg-10	-0,5%	-0,3%	3,7%	3,7%	8,3%		
Sep-10	0,8%	1,0%	2,7%	2,7%	4,4%		
Okt-10	-1,4%	-1,6%	-0,1%	-0,1%	1,5%		
Nov-10	1,0%	1,3%	2,2%	2,2%	3,2%		
Dec-10	-0,3%	-0,1%	0,2%	0,2%	0,4%		
<b>prosječni rast za dvanaest mjeseci g/g u %</b>							
2009.	-6,4%	-40,4%	-16,8%	-16,8%	93,2%		
2010.	-3,5%	-6,4%	5,0%	5,0%	24,8%		
<b>prosječni rast za dvanaest mjeseci m/m u %</b>							
2009.	-0,8%	-3,2%	-0,3%	-0,3%	7,3%		
2010.	-0,1%	0,3%	1,0%	1,0%	1,9%		

Izvor: CBBiH

### 3.4 Devizne rezerve Centralne banke BiH

Ukupne devizne rezerve CB BiH tokom zadnjeg mjeseca 2010. godine su dostigle nivo od oko 6,5 milijardi KM. U odnosu na isti period prethodne godine su zabilježile rast od 4% g/g, čime su ovu godinu završile sa pozitivnom stopom. Posmatrano na mjesečnom nivou desilo se i smanjenje u odnosu na prethodni mjesec. Detaljniji prikaz deviznih rezervi se nalazi u tabeli ispod.

U milionima KM

Godina	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne rezerve	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto slobodne rezerve
Jan-10	64,1	5,9	105,7	3.042,3	2,2	2.814,6	6.034,7	6.033,8	5.523,5	583,0
Feb-10	68,2	4,5	85,7	3.081,3	2,3	2.797,3	6.039,3	6.038,4	5.517,0	510,3
Mar-10	68,4	3,5	72,6	2.942,0	2,2	3.104,8	6.193,5	6.192,6	5.666,9	525,7
Apr-10	73,7	3,5	103,9	2.455,1	2,4	3.511,7	6.150,3	6.149,4	5.670,6	478,8
Maj-10	81,3	1,8	75,5	2.430,1	2,6	3.523,6	6.114,9	6.116,9	5.617,9	496,0
Jun-10	84,3	1,9	103,1	2.209,1	3,6	3.551,3	5.953,4	5.952,2	5.459,9	492,3
Jul-10	75,1	2,7	69,4	2.386,5	2,0	3.562,9	6.098,6	6.097,6	5.619,1	478,5
Avg-10	61,4	0,2	116,1	2.653,0	2,4	3.541,8	6.374,9	6.373,9	5.882,4	491,5
Sep-10	60,2	0,2	63,4	2.612,4	1,8	3.519,9	6.257,8	6.256,8	5.775,0	481,8
Okt-10	61,4	2,6	117,9	2.605,4	1,4	3.627,4	6.416,1	6.415,1	5.938,9	476,1
Nov-10	65,9	0,0	77,2	2.975,8	2,1	3.331,8	6.452,8	6.450,3	5.964,0	486,3
Dec-10	66,9	0,0	102,2	3.000,8	2,7	3.285,1	6.457,7	6.456,3	5.969,6	486,8
<b>stopa rasta g/g u %</b>										
Jan-10	0,0%	1.375,0%	-31,7%	-37,7%	-95,4%	164,0%	-1,9%	-1,9%	-0,7%	-12,5%
Feb-10	0,0%	1.400,0%	-45,6%	-32,5%	-95,1%	115,5%	-0,4%	-0,4%	0,8%	-12,0%
Mar-10	18,8%	1.066,7%	-63,2%	-35,1%	-94,2%	153,3%	2,3%	2,3%	4,0%	-13,0%
Apr-10	33,3%	1.066,7%	-30,0%	-42,3%	-91,9%	143,7%	3,8%	3,8%	4,2%	-1,4%
Maj-10	41,4%	800,0%	-48,7%	-40,3%	-89,9%	147,3%	6,8%	6,8%	7,3%	1,0%
Jun-10	54,4%	850,0%	-32,3%	-48,6%	-84,5%	206,1%	4,7%	4,7%	5,1%	0,1%
Jul-10	33,6%	170,0%	-31,2%	-46,5%	-87,3%	132,1%	-1,1%	-1,1%	-0,9%	-3,5%
Avg-10	12,0%	-99,9%	-14,6%	-34,8%	-72,4%	76,6%	-2,6%	-2,6%	-2,7%	-1,2%
Sep-10	5,1%	-99,4%	-40,1%	-31,7%	-50,0%	45,9%	-2,7%	-2,7%	-2,7%	-3,7%
Okt-10	5,0%	-62,9%	-8,8%	-17,9%	-50,0%	26,8%	3,0%	3,0%	3,6%	-4,9%
Nov-10	0,6%	-100,0%	-35,3%	-4,3%	-22,2%	19,5%	6,0%	5,9%	6,9%	-4,8%
Dec-10	5,7%	-100,0%	-4,8%	-9,0%	22,7%	20,1%	4,0%	3,9%	4,6%	-3,7%
<b>stopa rasta m/m u %</b>										
Jan-10	1,3%	3,5%	-1,6%	-7,8%	0,0%	2,9%	-2,9%	-2,9%	-3,2%	0,9%
Feb-10	6,4%	-23,7%	-18,9%	1,3%	4,5%	-0,6%	0,1%	0,1%	-0,1%	2,2%
Mar-10	0,3%	-22,2%	-15,3%	-4,5%	-4,3%	11,0%	2,6%	2,6%	2,7%	0,8%
Apr-10	7,7%	0,0%	43,1%	-16,5%	9,1%	13,1%	-0,7%	-0,7%	0,1%	-8,9%
Maj-10	10,3%	-48,6%	-27,3%	-1,0%	8,3%	0,3%	-0,6%	-0,5%	-0,9%	3,6%
Jun-10	3,7%	5,6%	36,6%	-9,1%	38,5%	0,8%	-2,6%	-2,7%	-2,8%	-0,7%
Jul-10	-10,9%	42,1%	-32,7%	8,0%	-44,4%	0,3%	2,4%	2,4%	2,9%	-2,8%
Avg-10	-18,2%	-92,6%	67,3%	11,2%	20,0%	-0,6%	4,5%	4,5%	4,7%	2,7%
Sep-10	-2,0%	0,0%	-45,4%	-1,5%	-25,0%	-0,6%	-1,8%	-1,8%	-1,8%	-2,0%
Okt-10	2,0%	1.200,0%	86,0%	-0,3%	-22,2%	3,1%	2,5%	2,5%	2,8%	-1,2%
Nov-10	7,3%	-100,0%	-34,5%	14,2%	50,0%	-8,1%	0,6%	0,5%	0,4%	2,1%
Dec-10	1,5%	0,0%	32,4%	0,8%	28,6%	-1,4%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
<b>prosječni rast za dvanaest mjeseci g/g u %</b>										
2009.	0,0%	3.862,9%	189,0%	-21,1%	-65,6%	42,1%	-6,8%	-6,8%	-8,2%	15,0%
2010.	17,5%	522,2%	-32,2%	-31,7%	-67,5%	104,2%	1,8%	1,8%	2,5%	-5,0%
<b>prosječni rast za dvanaest mjeseci m/m u %</b>										
2009.	1,2%	2.251,4%	-3,2%	-2,7%	-20,8%	7,8%	0,0%	0,0%	0,0%	-0,8%
2010.	0,8%	80,3%	7,5%	-0,4%	5,2%	1,7%	0,3%	0,3%	0,4%	-0,3%

Izvor: CBBiH

### 3.5 Depoziti

U 2010. godini ukupni depoziti iznosili su 12,53 mlrd. KM, što predstavlja povećanje od 2,76% g/g. Kao što je prikazano i u tabeli, u dvanaestom mjesecu došlo je do usporavanja stope rasta depozita. Najveći doprinos rastu ukupnih depozita tijekom 2010. godine dali su depoziti stanovništva. Na kraju godine ovi depoziti iznosili su 6,49 mlrd. KM i veći su u odnosu na kraj 2010. godine za 14,61%. S druge strane, depoziti nefinancijskih poduzeća dali su slab doprinos rastu ukupnih depozita, dok su depoziti opće vlade dali negativan doprinos rastu. Depoziti nefinancijskih poduzeća krajem godine iznosili su 3,81 mlrd. KM što predstavlja rast od svega 1,33% na godišnjoj razini. Depoziti opće vlade imaju višegodišnji negativni trend rasta. Na kraju 2010. godine iznosili su 1,6 mlrd. KM i manji su u odnosu na kraj 2009. godine za 20,19%.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća <sup>3</sup>	Depoziti opće vlade <sup>4</sup>	Ostali depoziti <sup>5</sup>
<b>Stanje na kraju perioda</b>						
2010.	01.	12.030	5.725	3.726	1.808	771
2010.	02.	12.024	5.816	3.714	1.731	763
2010.	03.	12.395	5.893	3.845	1.924	733
2010.	04.	12.450	5.979	3.852	1.864	755
2010.	05.	12.551	6.001	3.916	1.869	765
2010.	06.	12.518	6.068	3.816	1.829	805
2010.	07.	12.539	6.100	3.828	1.816	794
2010.	08.	12.796	6.116	4.055	1.813	811
2010.	09.	12.492	6.163	3.825	1.728	776
2010.	10.	12.717	6.222	3.755	1.918	823
2010.	11.	12.799	6.301	3.826	1.839	833
2010.	12.	12.525	6.490	3.814	1.609	611
<b>Stopa rasta g/g</b>						
2010.	01.	0,52%	12,05%	-1,62%	-26,86%	28,55%
2010.	02.	0,97%	12,39%	-1,06%	-27,11%	26,23%
2010.	03.	5,29%	14,38%	2,72%	-15,93%	24,62%
2010.	04.	6,62%	13,95%	5,16%	-13,90%	25,27%
2010.	05.	6,64%	15,13%	6,67%	-16,55%	18,21%
2010.	06.	7,14%	15,41%	3,59%	-13,40%	27,83%
2010.	07.	3,88%	14,59%	3,96%	-25,23%	24,91%
2010.	08.	6,46%	14,06%	5,40%	-16,24%	25,60%
2010.	09.	4,34%	13,79%	0,78%	-17,86%	18,22%
2010.	10.	6,63%	14,65%	-0,12%	-5,15%	14,52%
2010.	11.	7,90%	15,27%	2,25%	-5,22%	16,65%
2010.	12.	2,76%	14,61%	1,33%	-20,19%	116,65%
<b>Prosječna godišnja stopa rasta za dvanaest mjeseci</b>						
2009.		-3,50%	-1,59%	2,01%	-20,76%	35,53%
2010.		4,93%	14,19%	2,42%	-16,97%	19,39%

Izvor: Centralna banka BiH

### 3.6 Krediti

Kreditna aktivnost tijekom 2010. godine bila je izuzetno slaba u odnosu na prethodne godine. Ukupni krediti plasirani na bh. tržištu iznosili su 14,58 mlrd. KM što je povećanje u odnosu na 2009. godinu

<sup>3</sup> Prema CB BiH sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna poduzeća, nefinancijska privatna poduzeća i udruženja i neprofitne organizacije.

<sup>4</sup> Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH.

<sup>5</sup> U ostalim depozitima su depoziti nebankarskih financijskih institucija i ostali depoziti.

za 3,41%. Krediti stanovništvu imali su negativna trend rasta gotovo cijelu 2010. godinu, osim u prosincu, kada ja zabilježen blagi rast na godišnjoj razini, odnosno možemo reći prestanak pada. Na kraju 2010. godine krediti stanovništvu iznosili su 6,32 mlrd. KM i zabilježili su stopu rasta od svega 0,16% g/g. S druge strane, kreditiranje nefinancijskih poduzeća imalo je pozitivan trend u 2010. godini. Krediti nefinancijskim poduzećima na kraju 2010. godine iznosili su 7,73 mlrd. KM i veći su u odnosu na kraj 2009. godine za 5,35%. Krediti dati stanovništvu i nefinancijskim poduzećima čine 96,3% ukupno plasiranih kredita bh. banaka. Krediti dati općoj vladi u 2010. godine bilježe snažan rast, međutim krediti dati ovom sektoru čine svega 3% ukupno datih kredita. Krajem 2010. godine ovi krediti iznosili su 461 mil. KM i zabilježili su stopu rasta od 31,8% g/g.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Krediti stanovništvu	Krediti nefinancijskim poduzećima	Krediti općoj vladi	Ostali krediti <sup>6</sup>
<b>Stanje na kraju perioda</b>						
2010.	01.	14.015	6.258	7.330	324	102
2010.	02.	14.090	6.222	7.430	341	97
2010.	03.	14.134	6.218	7.481	350	85
2010.	04.	14.158	6.226	7.494	357	81
2010.	05.	14.228	6.245	7.536	369	79
2010.	06.	14.238	6.287	7.501	373	77
2010.	07.	14.256	6.283	7.486	411	76
2010.	08.	14.248	6.264	7.492	418	74
2010.	09.	14.253	6.283	7.469	427	74
2010.	10.	14.258	6.266	7.472	444	76
2010.	11.	14.367	6.275	7.567	453	72
2010.	12.	14.580	6.315	7.733	461	71
<b>Stopa rasta g/g</b>						
2010.	01.	-3,62%	-6,56%	-1,10%	20,47%	-37,08%
2010.	02.	-3,14%	-6,68%	-0,18%	19,81%	-36,09%
2010.	03.	-2,43%	-6,23%	0,61%	23,34%	-37,43%
2010.	04.	-1,99%	-5,64%	0,95%	19,88%	-35,40%
2010.	05.	-2,17%	-4,89%	1,67%	-17,62%	-33,11%
2010.	06.	-1,79%	-3,68%	1,21%	-16,85%	-30,07%
2010.	07.	-1,00%	-3,24%	1,77%	-8,21%	-26,70%
2010.	08.	0,58%	-3,00%	2,43%	39,45%	-20,78%
2010.	09.	0,66%	-2,28%	2,02%	35,88%	-21,92%
2010.	10.	0,75%	-2,12%	1,84%	38,85%	-18,95%
2010.	11.	1,85%	-1,34%	3,38%	37,24%	-25,18%
2010.	12.	3,41%	0,16%	5,35%	31,80%	-32,12%
<b>Prosječna godišnja stopa rasta za dvanaest mjeseci</b>						
2009.		5,69%	2,62%	7,91%	72,72%	-38,15%
2010.		-0,74%	-3,79%	1,66%	18,67%	-29,57%

Izvor: Centralna banka BiH

### 3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) je zabilježen pad prometa od 43,7% u odnosu na decembar 2009. godine, dok poredeći sa prometom u decembru 2008. godine bilježi skromna rast prometa od 3,1%.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) je zabilježen rast prometa od 52,2% u odnosu na decembar 2009. godine, dok poredeći sa prometom u decembaru 2008. godine bilježi pad od 23,1%.

<sup>6</sup> U ostalim kreditima su krediti nebankarskim finansijskim institucijama i ostali krediti.

Ukupan promet na obje berze (Sarajevskoj i Banjalučkoj) u decembru 2010. godine bilježi pad od 0,7% poredeći sa vrijednostima u decembru 2009. godine. Poredeći ukupan promet u decembru 2010. godine u odnosu na ukupan promet u decembru 2008. godine bilježi pad od 16,4%.

Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
<b>Dec-2008.</b>	20,151,145.00	59,415,983.95	79,567,128.95
<b>Dec-2009.</b>	36,900,741.00	30,040,882.65	66,941,623.65
<b>Dec-2010.</b>	20,774,959.02	45,712,833.89	66,487,792.91

Ukupan ostvareni promet u 2010. godini na Sarajevskoj berzi (SASE) u odnosu na ukupan promet u 2009.godini bilježi pad od 50,4% dok u odnosu na ukupan promet u 2008.godini bilježi pad od 77,2%.

Ukupno ostvareni promet u 2010.godini na Banjalučkoj berzi (BLSE) u odnosu na ukupan promet u 2009. godini bilježi minimalan pad od 1,3 % dok u odnosu na ukupan promet u 2008. godini bilježi pad 35,9%.

Gledajući ukupno ostvareni promet u 2010. godini na obje berze (Sarajevska i Banjalučka) u odnosu na promet 2009. godinu evidentan je pad od 28,4% dok u odnosu na promet u 2008. godine videntan je pad od 62,1%.

Ukupni promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
<b>Ukupno u 2008.</b>	477,079,376.09	275,090,237.56	752,169,613.65
<b>Ukupno u 2009.</b>	219,085,458.64	178,612,458.68	397,697,917.32
<b>Ukupno u 2010.</b>	108,554,379.41	176,195,081.04	284,749,460.45

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu oktobru 2008., 2009. i 2010. godine je iznosila:

Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
<b>Dec-2008.</b>	7,808,681,905.37	3,688,714,503.00	11,497,396,408.37
<b>Dec-2009.</b>	7,158,678,913.80	3,756,543,171.35	10,915,222,085.15
<b>Dec-2010.</b>	7,210,603,026.80	3,732,304,035.61	10,942,907,062.41

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u decembru 2010. godine sa vrijednostima u decembru 2009. godine zabilježen je minimalan rast od 0,7%, dok poredeći sa vrijednostima u novembru 2008. godine zabilježen je pad od 7,7%.

Kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u decembru 2010. godine bilježi pad od 0,6% u poređenju sa vrijednosti u decembru 2009. godine, odnosno rast od 1,2% u odnosu na vrijednosti ostvarene u decembru 2008. godine.

Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u decembru 2010. godine bilježi minimalan rast od 0,2% u odnosu na vrijednosti u decembru 2009. godine odnosno pad od 11% u odnosu na vrijednosti u decembru 2008 godine.

## 4. Vanjski sektor

PLATNI BILANS BOSNE I HERCEGOVINE (januar-septembar)

Platni bilans BiH, u milionima KM (izvor: CBBH)				
Period	K1-K3 2008	K1-K3 2009	K1-K3 2010	K1-K3 2010/2009
I - TEKUĆI RAČUN	-2.584,8	-1.148,0	-1.041,8	-9%
1. ROBA	-7.080,9	-4.947,4	-4.551,1	-8%
2. USLUGE	947,0	785,8	752,6	-4%
3. DOHODAK	707,6	612,8	467,2	-24%
4. TEKUĆI TRANSFERI	2.841,1	2.400,4	2.289,1	-5%
II - KAPITALNI I FINANSIJSKI RAČUN	2.549,0	1.280,9	848,1	-34%
1. KAPITALNI RAČUN	299,0	258,5	205,5	-21%
2. FINANSIJSKI RAČUN	2.250,0	1.022,3	642,5	-37%
FDI NETO	783,6	325,0	-120,7	-137%
PORTFOLIO INVESTICIJE	-6,3	-36,2	-65,6	81%
OSTALE INVESTICIJE	1.608,4	874,1	859,3	-2%
DEVIZNE REZERVE	-135,8	-140,5	-30,2	-79%
NETO GREŠKE I PROPUSTI	35,9	-132,8	193,6	

Bilans **tekućeg računa** u prvih devet mjeseci 2010. je iznosio 1.041,8 miliona KM što predstavlja smanjenje od 9% u odnosu na isti period 2009. ali i najniži nominalan iznos od 2006. godine. Najveći doprinos smanjenju pomenutog deficita je povoljniji odnos u razmjeni robama, tj. najniži registrovani deficit od kada postoje kvartalni podaci o platnom bilansu BiH. Potrebno je takođe istaći da je samo u trećem kvartalu 2010. deficit na tekućem računu iznosio 573 miliona KM što znači da se u samo jednom kvartalu deficit više nego uduplao u odnosu na sumu iz prethodna dva kvartala iz 2010 i to najvećim dijelom uslijed oporavka uvoza.

Suficit u bilansu **usluga** od 752,6 miliona KM je nakon sedam uzastopnih kvartala negativnih stopa rasta u drugom i trećem kvartalu 2010. počeo bilježiti blagi pozitivan rast (na osnovu porasta priliva od turizma i međunarodnog transporta, ali i ne toliko značajnih finansijskih i usluga osiguranja) koji nije bio dovoljan da pretekne vrijednosti iz svakako loše 2009. godine. Prihodi od ostalih usluga su i dalje u padu, a građevinske usluge u inostranstvu su najteže pogođene krizom.

Priliv na računu **dohodaka** je u posmatranom periodu iznosio 467,2 miliona KM što predstavlja još veće smanjenje vrijednosti u odnosu na pad iz istog perioda 2009. (24% vs 13%). Kompenzacije zaposlenim su u padu kao i dohodak od investicija s obzirom na otpuštanja radnika, smanjenje plata i gubitke firmi, ali i niske kamatne stope u inostranstvu koje ne donose značajna sredstva investitorima.

Značajan izvor finansiranja robnog deficita **tekući transferi** (2,3 milijarde KM) na godišnjem nivou bilježe pad od 5% dok kvartali bilježe blago pozitivan pomak tj. sve niže stope pada i u posljednjem registrovanom kvartalu stagnaciju (K1 2010/2009 = -11%; K2 2010/2009 = -4% i K3 2010/2009 = 0%) dok same doznake radnika iz inostranstva tek u K3 registruju rast od 1%.

Saldo **kapitalnog i finansijskog računa** (848,1 KM) je značajno umanjen s obzirom na nižu potrebu za finansiranjem deficita na tekućem računu, ali i uslijed negativnog priliva FDI i slabije dostupnosti inostranih izvora finansiranja. Ukupna nova zaduživanja su iznosila oko milijardu KM što je niže za 4% u odnosu na isti period 2009. Na otplatu glavnice zajma je isplaćeno oko 576 miliona KM, što je za 23% više nego u istom periodu 2009.

### Vanjska trgovina

Tokom 2010. godine izvoz iz BiH je iznosio 7 milijardi KM i u odnosu na isti period prošle godine doživio je rast za 28,3%. Uvoz BiH u 2010. godini iznosio je 13,6 milijardi KM i u poređenju sa prošlom godinom takođe je doživio rast u iznosu od 10,2%. Rezultat izvoza i uvoza BiH je trgovinski deficit koji je dostigao vrijednost od 6,5 milijard KM i u poređenju sa prošlom godinom manji je za 4,5%. Pokrivenost uvoza izvozom bila je 51,2 %.

Posmatrajući strukturu robne razmjene po najznačajnijim uvoznim i izvoznim stavkama za 2010. godinu vidljivo je da su mineralne tvari gdje su najznačajnija nafta i naftni derivati; mašine i aparati; bazni metali; te prehrana dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije izvozne pozicije mineralne tvari gdje spada električna energija; bazni metali gdje kao i kod uvoza dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi; rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, odjeća i obuća.

Bosna i Hercegovina je u 2010. godini uvezla 1,7 milijardi KM nafte i naftnih derivata, u odnosu na prošlu godinu, ostvaren je rast uvoza ove vrste proizvoda za 28,3%. Učešće nafte i naftnih derivata u ukupnom uvozu BiH iznosi oko 15%.

Takođe po vrijednosti uvoza visoko kotiraju mašine, aparati i mehanički uređaji čiji je uvoz u 2010. godini iznosio 1,7 milijardi KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz mašina je pao za 4,5%, dok u ukupnom uvozu učestvuje sa oko 14,9%.

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od oko 1,2 milijarde KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminija. Oporavak od ekonomske najviše se odrazio na metalnu industriju koja je rezultirala značajnim promjenama kako uvoznih tako i izvoznih stopa, pa je uvoz baznih metala u 2010. godini u odnosu na prošlu godinu doživio rast za 12,5%.

Na strani izvoza baznih metala situacija je ohrabravajuća, jer je u 2010. godini rast izvoza iznosio respektabilnih 53,6%, a posmatrano vrijednosno BiH je na inozemna tržišta izvezla 1,6 milijardi KM ove kategorije proizvoda. Vrlo je bitno pronaći načina za uspješniji izvoz baznih metala, jer oni u ukupnom izvozu učestvuju sa oko 19% i svakako su najbolji BH izvozni potencijal.

Značajna kategorija izvoza je električna energija koje je BiH izvezla u iznosu od 485 miliona KM. Rast izvoza električne energije u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu iznosi 6,3%. Bitno je spomenuti da BiH u spoljnoj trgovini sa električnom energijom ostvaruje suficit, a pored toga BiH je lider u proizvodnji električne energije u poređenju sa zemljama regiona.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u 2010. godini ostvarila je izvoz od 678 miliona KM i učešće u ukupnom izvozu od oko 9,7%. U odnosu na 2009. godinu izvoz namještaja ostvario je rast od oko 26,%. Bitno je spomenuti da industrija proizvodnje namještaja u BiH je u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednim godinama, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH.

u 000 KM	Januar - Decembar 2009	Januar - Decembar 2010	Promjena 2010/2009
<b>IZVOZ</b>	5.530.377	7.093.664	28,3%
<b>UVOZ</b>	12.348.466	13.606.466	10,2%
<b>TRGOVINSKI DEFICIT</b>	-6.818.089	-6.512.802	-4,5%

## 5. Strane direktne investicije

Registirana ukupna strana ulaganja (DSU) u 2010. godini iznose 87,4 miliona KM, što je manje za 81,5% od ulaganja u istom periodu prošle godine dok su u poređenju sa ulaganjima u 2008. godini manja za 84,9%. Ulaganja po kvartalima u 2008. 2009. i 2010. godini iznose:

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
<b>2008</b>	86	241	163	87
<b>2009</b>	-6,4	160,8	134,2	184,4
<b>2010</b>	57,9	23,3	6,2	48

Poredeći ulaganje (DSU) od 48 miliona KM u četvrtom kvartalu 2010. godine sa ulaganjem (DSU) od 184,4 miliona KM u istom periodu 2009. godine je manje za 74%, dok poredeći (DSU) ulaganjem od 87 miliona u četvrtom kvartalu 2008. godine, procenat smanjenja od 44,8% je nešto manje izražen.